"દેવાંગ, મમતાએ તને કાંઈ મેસેજ કે કોલ કર્યો છે?" સૌમિલ પોતાનો મોબાઈલ ચેક કરતાં કરતાં બોલ્યો.

"ના ભાઈ, મને એ શું કામ કાંઈ મેસેજ કે કોલ કરે? કેમ કાંઈ થયું છે?'' દેવાંગ બગાસું ખાતા ખાતા બોલ્યો.

"આજે જાગ્યો ત્યારનો ના તો એનો કોઈ મેસેજ છે કે કોલ છે, અને એને કરું છું તો મોબાઈલ સ્વિચ ઓફ આવે છે. હવે આ મોબાઈલ સ્વિચ ઓફ આવે એટલે મને ખૂબ ડર લાગે છે. આની પહેલા પણ મારી સાથે..'' સૌમિલ આગળ બોલવા જતો હતો પણ અટકી ગયો, એના મનમાં મહેકનો આછો ખ્યાલ આવી ગયો.

દેવાંગ સમજી ગયો કે હજી મહેક પૂરેપુરી સૌમિલના દિલ – ઑ – દિમાગમાંથી ગઈ નથી.

"એક કામ કરને, લેંડલાઇન ટ્રાય કર." દેવાંગ ચા ની ચૂસકી સાથે બોલ્યો.

''એ પણ કર્યું ભાઈ, પણ લેંડલાઇનમાં એકલું ટુ.. ટુ.. ટુ.. ટુ.. જ થાય છે અને અહિયાં હું પલ પલ તૂટી રહ્યો છું.'' સૌમિલના કપાળ પર ચિંતાની રેખા ઉપસી આવી.

"ઓહો! વાહ મેરે મજનૂ! શું વાત છે! મમતા માટે આટલો પ્રેમ! તું તો આશિક બની ગયો, ભાઈબંધ.'' દેવાંગે મસ્તી કરવાની શરૂ કરી.

સૌમિલ થોડો શરમાયો, એના દિલમાં ફરી મહેક યાદ આવી ગઈ કારણ કે જ્યારે પણ એ આમ ચિંતામાં પડતો અને મહેક વિષે વાત કરતો ત્યારે દેવાંગ આમ જ એને ચીડવતો.

"આ આમ જો તારા કવિપ્રિય ગ્રૂપમાં સંજુવાળા સાહેબની તારી પરિસ્થિતિને લગતી જ કોઈએ કવિતા મૂકી છે. લે હું સંભળાવું.'' દેવાંગે કવિતા કહીઃ

રોજ ઝઘડવું, છુટ્ટું પડવું, રડવું, પાછું મળવું, આ તે કેવું દળણું જેને રોજ ઊઠીને દળવું કહેવું ને સાંભળવું યાને બેઉં સમાન્તર પાટા, બન્ને વચ્ચે ઊગે ઓગળે સૂસવાટા સજાટા. એ ય ખરું કે દિવસે-રાતે વધવું બળવું ઝળવું આ તે કેવું દળણું જેને રોજ ઊઠીને દળવું હું કહું : આ આવું, ત્યારે તું કહે : ના તેવું ताशीतूं सी तास मेणव्ये સોરાવું ને સ્હેવું

વળી વાતમાં વળાંક આવે લઈ ગાતરનું ગળવું.

રોજ ઝઘડવું, છુટ્ટું પડવું, રડવું, પાછું મળવું.

"એ બસ હો, મારે અને મમતાને કોઈ ઝઘડો નથી થયો. તં પણ કચાનું કચાં જોડી દે છે." સૌમિલ ચિડાયો.

"અરે પ્રેમમાં તો ઝઘડો થવો જ જોઈએ તો જ પ્રેમ વધે." દેવાંગે વધુ ચીડવ્યો.

"આજકાલ તને બહુ પ્રેમ વિષે ખબર પડવા લાગી છે. કોઈ

મળી ગયું લાગે છે!'' સૌમિલે સામી મસ્તી કરી. "ના અમારા શ્રીમાન શ્રી સૌમિલ ઉર્ફે રોમિયો ઉર્ફે મજનૂ ઉર્ફે

ફરહાદ જેવા નસીબ ક્યાં!'' દેવાંગ મોટેથી હસવા લાગ્યો.

સૌમિલ ઊભો થઈને એને મારવા દોડ્યો, દેવાંગ બાલ્કની તરફ ભાગ્યો. બન્ને વચ્ચે આવી મસ્તી ઘણા મહિનાઓ પછી થઈ હતી. બજ્ઞે બાલ્કનીમાં ઊભા રહી ખૂબ હસ્યાં. આગળ વાતો કરે એ પહેલા સૌમિલનો ફોન રણકી ઉઠ્યો.

''હા સાગર ભાઈ, બોલો ને.'' "તું અને દેવાંગ ફટાફટ તૈયાર થઈને

અહિયાં આવી જાવ.'' "પણ કેમ?"

"સવાલ ના કર, કહ્યું એટલું કર."

"પણ થયું છે શું?"

"મમતાના મમ્મી, પપ્પા આવ્યા છે અને સાથે જ્યોતિષ પણ આવ્યા છે." ''તો એમાં મારૂ શું કામ છે?''

"તું ભાઈ લપ મૂક ને, અને ફટાફટ અહિયાં આવી જા." સાગરે આગળ કોઈ વાત ના સાંભળી અને કોલ કટ કરી નાખ્યો.

''નરેંદ્રભાઈ, તમે મોકલેલી બજ્ઞે કુંડળીનો મે અભ્યાસ કર્યો. મારૂ માનો તો આ સંબંધ રહેવા દો.'' દિપકભાઈ જ્યોતિષે ધડાકો

નરેંદ્રભાઈ અને એમના પત્ની, સામે બેસેલા સાગર અને એની પત્ની એકબીજા સામે ફાટી આંખે જોઈ રહ્યા.

"પણ સગાઈ તો કરી નાખી છે." સાગરે ધ્રૂજતા અવાજે પૂછ્યું. "ભૂલ કોની? તમે કોઈએ પહેલા કુંડળી કેમ ના દેખાડી? નરેંદ્રભાઈ, હવે મને એ કહો કે સગાઈ થઈ પછી તરત જ તમારા જમાઈમાં પરીવર્તન આવ્યા? તમારી દીકરી દુઃખી દુઃખી રહેતી

હતી?"

"હા.. દિપક ભાઈ, ઘણા દિવસો સુધી પણ એ પછી હવે તો બધુ સારું છે."

"કેટલા સમય માટે સારું રહેશે? ક્ચારેય વિચાર્યું? મારી વાત માનો, જો ૩૬ માંથી ૨૦ ગુણ મળે તો હું રાજી ખુશીથી આ સંબંધ માટે તૈયાર થઈ જાત પણ તમે જુઓ, આ બન્ને એકબીજાની રાશિમાં છે જ નહીં, અધુરામાં પૂરું તમે જેને જમાઈ પસંદ કર્યો છે એનો ગણ રાક્ષસ છે. આ સંબંધ કરવો હોય તો થઈ તો જશે પણ લખીને રાખો પંદર દિવસની અંદર અંદર આ સંબંધ રુંધાઇ જશે અને બજો

એકબીજાના કટ્ટર દુશ્મન બની જશે. મારૂ કામ છે તમને સાચું કહેવાનું, સાચી રાહ બતાવવાનું બાકી જેવી તમારી ઈચ્છા, હરિ ૐ." દિપકભાઈ ઊભા થઈને જતાં હતા પણ આ બધી વાત સૌમિલ ઊભો ઊભો સાંભળતો હતો.

દીપકભાઈની નજર સૌમિલ પર પડી, સૌમિલ એમની સામે કતરાતો હતો. સૌમિલના હાથની મૂકીઓ વળી ગઈ હતી, આંખોમાં લાલાશ આવી ગઈ હતી, એની ભ્રમરો ગુસ્સામાં ઊચી ચડી ગઈ હતી. જો બાજુમાં દેવાંગે સૌમિલને ખભાથી પકડી ના રાખ્યો હોત તો સૌમિલે દીપકભાઈને એક બે થપાટ મારી દીધી હોત.

દીપકભાઈ સૌમિલની બાજુમાંથી હરિ ૐ હરિ ૐ બોલતા બધુ જણાવી દીધું એટલે જ મારે અહિયાં આવવું પડ્યું." બોલતા બહાર નીકળી ગયા.

સૌમિલ અંદર આવ્યો પણ જેમ નાગ ફૂંફાડા મારતો હોય એમ એ તાડુક્ચો, "આ બધા શું ધતિંગ છે?"

"સૌમિલકુમાર, આ ધતિંગ નહીં. આપણી સંસ્કૃતિ છે. કુંડળી જોવડાવી એ તો સારી વાત કહેવાય.'' નરેંદ્રભાઈના પત્ની નરેંદ્રભાઈ કશું બોલે એ પહેલા બોલ્યા.

"કંટોળા સારું કહેવાય!"

''સૌમિલ, જીભ સંભાળીને.'' સાગર ઊભો થઈ ગયો.

"અરે ભાઈ શું જીભ સંભાળીને, અહિયાં શું કાંઈ મજાક ચાલે છે? સગાઈ થયા પછી આ લોકો કુંડળી જોવડાવે છે, એક મહિના 🛮 ઘરની અને સૌ મિલના જીવનની બહાર જતી રહી.

પછી લગ્ન છે અને એક ધુતારો આવીને એમ કહી જાય કે અમારી કુંડળી નથી મળતી, ગુણો નથી મળતા, અમે બજો એકબીજાની રાશિમાં નથી. અમે બજ્ઞે એકબીજાના દિલમાં છીએ એ શું પૂરતું નથી? શું તમે આ માનો છો એ તમારી છોકરી માનશે? એ મને પ્રેમ કરે છે, એ આ લગ્ન માટે ના નહીં પાડે." સૌમિલ મક્કમતાથી

હું કહું : આ આવું, ત્યારે તું કહે: ના તેવં તાર્શીતુંસી તાલ મેળવ્યે સોરાવું ને સ્હેવું વળી વાતમાં વળાંક આવે લઈ ગાતરનું ગળવું. રોજ ઝઘડવું, છુટ્ટું પડવું, રડવું, પાછું મળવું.

બોલ્યો.

''સોરી સૌમિલ, પણ હું આ વાતમાં માનું છું.'' મમતા પાછળથી આવીને બોલી. "હા, મારા માટે આ વાત અગત્યની છે, મહત્વની છે. માન્યું કે હું તમને પ્રેમ કરું છું પણ એ પ્રેમ જ શું કામનો જે આગળ જતાં નફરતમાં બદલાઈ જવાનો હોય. મારા માટે કુંડળી, જન્માક્ષર, ગુણો, રાશિ આ બધુ ખૂબ જ મહત્વનું છે અને બીજી એક વાત કે દીપકકાકાને મે જ કહેલું કુંડળી જોવાનું, પપ્પા તો ના પાડતા હતા. મારે ખાતરી કરવી હતી.'' મમતાએ રહસ્ય ખો લ્યું .

"એટલે તને આપણાં પ્રેમ પર શંકા છે?"

"ના, નસીબ પર છે અને મને દીપકકાકાએ ફોન કરીને

"તો હવે શું કરવા માગે છે તું?"

"સોરી પણ હું આ સંબંધ નહીં કરી શકું. અત્યારે પ્રેમ મળે એ લાલચમાં આખી જાંદગીની નફરતનો સોદો હું નહીં કરી શકું, આવા પ્રેમ કરતાં મને આપણી બરોની જુદાઇ પો સાસે. હું એ વિરહ જીરવી લઇશ."

"पश ममता..."

"સોરી, સૌમિલ હું આ વાતમાં તમારી સાથે નથી. હું એ જ પ્રાર્થના કરીશ કે તમે મને જેટલું જલ્દી ભૂલી શકો એટલું વધારે સારું. ભગવાનની ઈચ્છા હશે તો આવતા જન્મમાં આપણે મળશુ.'' મમતા આટલું બોલી સડસડાટ

હોળી ધૂળેટી લાગણીઓ નું ઘોડા પૂર

વ્રજમાં જામ્યો છે રાસ,

ચો તરફ કેસુડાની કળીઓ મલકાય,નંદકુવર કાનજી રાધે સંગ ધુમ મચાવે,

ચો તરફ રંગોની રેલમછેલ થઈ જાય.ત્યાં એક નજર મસ્તીની મળી જાય ને એકાએક રંગ પ્રેમનો ચડી જાય,જેને ધોવા મોંઘામાં મોંઘા ડિટર્જન્ટ પણ પાણી ભરતા રહે આવી આપણી જીવન કહાની શરૂ થાય,

રંગ ઉડચાની સાથે યૌવન ખીલ્યું હશે ત્યારે તો નજરથી નજરનો મેળાપ થયો હશે,આ નજરની નજાકતે હદ વટાવી હશે,

ત્યા જ હૈયે આપના નામની લગની લગી હશે,નશો ચડ્યો હશે આપની ચાહતનો તો ત્યાં મદીરાસ્થાન ભૂલાયા

જ્યા યૌવનની શરુઆત થઈ હશે,ત્યાં વિરહ પચાવવાની ઔષધિ શોધાઈ હશે,

જ્યારે રંગથી રંગ મળે ત્યારે ખૂશીઓ દસ્તક દેતી હશે,ત્યારે ક્યાં કચાશ રહી ગઈ એ મૂળમાં ગહન ઉતરતા કેટલીક પથારી પણ અશ્રુભીની

થઈ હશે

લફ્ઝ ખૂટ્યા હશે કાતો એકનુ એક નામ બોલી બોલી હોઠ સુકાઈ ગયા હશે.

મળેલી નજરો એકબીજા સ્કેન કરી ખુશીઓની અનુભુતિ શું કરે ત્યાં જ

હોળી ધૂળેટીના રંગમાં રંગાયા

તો પહેલાં પ્રેમની વાતો કરતા કરતા

વિધાતાના લેખનો ચમકારો થયો હશે.

હરિવર ને રાધાજી આમ કેમ રડે ઈશ્વર બની,ત્યાં સંજોગોના જોર વધ્યા હશે.ત્યાં જ વિચારોમાં સરી પડાય જો આમ જ વિદાય વસમી આપવી હોય તો મિલાવી ને કેમ આદત પાડવામાં આવે છે!હૈયે જ્યારે એકનામનુ આધિપત્ય શુ સ્થપાય ત્યારે બીજાનુ અણધાર્યું આવવું લાગણીઓ માં ચક્રવાત સર્જી દે છે,દિલને તમામ રંગો ભાવે છે,પરંતુ વિરહનો રંગ અને સ્વાદ પચાવો ખરેખર દુષ્કર લાગે

सासुरु

અનુ સવારે છ વાગ્યે પથારીમાંથી ઊભી થઈ. રોજ તો એ ઊઠે ત્યારે સ્ફર્તિથી ભરેલી હોય. આજે ખબર નહીં કેમ શરીરમાં જરાય તાજગી વર્તાતી નહોતી. ફરીને ચાદર ઓઢી સૂઈ જવાની ઈચ્છા થતી હતી પણ આમે એની બધી ઈચ્છા ક્યાં કોઈ દિવસ પૂરી થાય છે કે આજે થાય? છેવટે નાછૂટકે એણે પથારીનો ત્યાગ

કર્યો. મોં ધોઈ ગેસ પર બધાં માટે ચાનું પાણી હજી તો સવારની તૈયારી કરી નથી ત્યાં સાંજનો ઝાટકી કામ કરવા લાગી.

દસ વાગતાં સુધીમાં તો પતિ, દિયર એલચીવાળી ચા બનાવી અને હિંચકા પર ચાનો એ નિરાંતનો શ્વાસ લેતી હોય એવું લાગ્યું. એટલે એણે ઘડીક હાશકારો અનુભવ્યો. ત્યાં ×ગમે તે કહો પણ મારી અનુ જેવી

ચઢાવ્યું અને ફટાફટ બીજા કામ સમેટવા માંડ્યા. હજી ટિફિન પણ બનાવવાનું છે. ત્યાં તો ×અનુ, આજે સાંજે સારી રસોઈ બનાવજે.× સાસુજીનો હુકમ છૂટ્યો. ઓર્ડર આવી ગયો. એણે મનોમન વિચાર્યું પછી માથું

અને બાળકો ગયાં. હવે એણે એક કપ સરસ મગ લઈ બેઠી. આજે ખબર નહીં કેટલાં દિવસ પછી સાસુજી પૂજા કરી બાજુમાં રમાબેનના ઘરે ગયાં હતાં. તો સાસુજી કોઈ સાથે વાત કરતાં હોય તેવું લાગ્યું. કોઈ નહીં. લગ્નને આઠ વર્ષ થયા પણ કદી સામે ન

થવાની. જેમ કહીએ તેમ કરે. એને સારું ન હોય તો પણ કોઈ કામની ના ન પાડે. આજે પણ મેં જોયું કે એ ઊઠી ત્યારે થોડીક થાકેલી લાગતી હતી. મેં ફક્ત એની પરીક્ષા કરવા જ કહ્યું કે આજે સાંજે મારી પાંચ છ બહેનપણી આવવાની છે, સરસ રસોઈ બનાવજે. તો એણે જરા પણ આનાકાની વગર તૈયારી બતાવી દીધી. ભગવાન આવી પ્રેમાળ અને કામઢી વહુને કોઈની નજર ન લાગે. ચાલ, હવે ઝટ જઈ એને સાંજની તૈયારી કરવાની ના પાડી દઉં, નકામી બિચારી દોડાદોડી કરશે. × સાસૂજી ઉવાચ. ×હા, કમળા, તું તો નસીબદાર છે મારે તો..× પણ પછીના શબ્દો અનુના કાને ન ઝીલ્યાં. એ તો પોતાના સાસુજીના પોતાના વિશેના વિચારો જાણી ખુશ ખુશ થઈ ગઈ. સવારમાં ન અનુભવેલી તાજગી હવે એણે અનુભવી. પોતાના સાસુજીના ઉપરથી કડક અને અંદરથી કોમળ, નાળિયેર જેવાં વ્યક્તિત્વને એ આજે ઓળખી શકી.

- શોભા ક<u>િશોરભાઈ</u> મિસ્ત્રી

સર્વે માઈભક્તોને આદિત શાહના જય અંબેપ

મિત્રો, થોડા દિવસો અગાઉ મે ચોસઠ યોગિની વિશે એક લેખ

લખ્યો હતો, જેને બહુ સારો પ્રતિસાદ મળ્યો. ઘણા બધા લોકોએ મારી સાથે આ બાબતે ફેસબુક, વોટસએપ અને ફોન પર ચર્ચા કરી. ઘણા બધા લોકોએ એ યોગિનીઓ પૈકી છિશમસ્તા દેવી એટલે કે ફૂલજોગણી માતાજી વિશે પૃચ્છા કરી તો આજે આપણે જાણીશું જગદંબાની ગીજી મહાવિદ્યા -છિશમસ્તા એટલે કે જોગણી માતા વિશે. આ સ્વરૂપ સમગ્ર ભારત પૈકી ગુજરાતમાં સૌથી વધુ પૂજાય છે. ગુજરાતના દરેક ચાર રસ્તે જોગણી માની એકાદ નાની દેરી તો જોવા મળી જ જશે. તો ચાલો જાણીએ મ છિશમસ્તા વિશે અને એ પણ જાણીએ

કે શા માટે માના હાથમાં પોતાનું જ કપાયેલું મસ્તક છે અને કેમ મા પોતે જ પોતાનું રક્તપાન કરી રહ્યા છે.

કોણ છે દેવી છિશમસ્તા ?

આ મહાવિદ્યાનો સંબંધ મહાપ્રલયથી છે. મહાપ્રલયનું જ્ઞાન આપનાર આ મહાદેવી જોગણી ભગવતી અંબિકાનું જ રૌદ્ર સ્વરૂપ છે. દેવીનું આ સ્વરૂપ જરા અલગ અને સાધકને પ્રથમ નજરે વિચલિત કરી દેનારું છે. તેઓ કામદેવ અને રતિ પર તેમની સંભોગ અવસ્થામાં ઊભા છે જે તેઓની સર્જનની અવસ્થા સૂચવે છે. તેમણે એક હાથ માં ખડગ અને બીજા હાથમાં પોતાનું જ કપાયેલું મસ્તક ધારણ કર્યું છે, જે તેમના સંહારભાવને રજૂ કરે છે. તેમના કપાયેલા મસ્તકમાંથી લોહીની જે ધારાઓ નીકળે છે, તેમાંની એક પોતે સ્વયં પીતી હોય છે અને અન્ય બે પ્રવાહોથી તેમની વર્ણિની અને શાકિની નામની બે શક્તિઓને તૃપ્ત કરે છે જે તેમની પાલનની અવસ્થા સૂચવે છે. ઇડા, પિંગલા અને સુષમા આ ત્રણ નાડીઓનું તે સંચાલન કરે છે, દેવીના ગળામાં ખોપડીઓની માળા અને કાંડા પર યજ્ઞોપવિત છે. જો સાધક તેમના શાંત ભાવથી તેમની ઉપાસના કરે છે, પરંતુ તે તેમના શાંત સ્વરૂપમાં દર્શન આપે છે. ઉગ્ર સ્વરૂપમાં ઉપાસના કરવાથી તેમના ઉગ્ર સ્વરૂપમાં દર્શન થાય છે, જેનાથી સાધકને ઉચ્ચાટન પણ થાય છે. દશે દિશાઓ તેઓનાં કપડાં છે આથી તેઓનું સ્વરૂપ નગ્ન છે. તેમની નાભિ માં યોનિ ચક્ર છે, જેની ઊર્જા થકી તે તમામ સાધકોને તેમની સિદ્ધિ સુધી દોરી જાય છે. છિશમસ્તાની સાધના નવરાત્રિ કે

દિવાળીની રાત્રિએથી શરૂ કરવામાં આવે છે. આ સ્વરૂપની ચાર

લાખ જાપ થકી સાધના કરવાથી સાધક પર દેવી કૃપા કરે છે. જપનું દશાંશ હવન, હાવનનું દશાંશ તર્પણ, તર્પણનું દશાંશ માર્જન અને માર્જનનું દશાંશ બ્રાહ્મણ અને કન્યા ભોજન કરવું જોઈએ.

કેવી રીતે થયું મા છિશમસ્તાનું

સતયુગ પૂર્વે જ્યારે પ્રલય આવ્યો અને ફરીથી જગત સર્જન કરવાની જરૂર પડી ત્યારે મા શક્તિએ પોતાની બે સખી (યોગિની) જયા અને વિજયાને

સાથે લીધી. સૌથી પહેલા તેમણે કામદેવ અને રતિનું સર્જન કર્યું, જેમના થકી સંસારમાં સ્ત્રી અને પુરુષ અવસ્થાની શરૂઆત થઈ. ત્યારબાદ ઘણા લાંબા સમય સુધી કામ ચાલવાને લીધે અને તંત્રશક્તિના પ્રભાવને પરિણામે જયા અને વિજયા થાકી ગયા. ભૂખ અને તરસને લીધે તેમણે જગદંબાને પોતાની તૃષા છિપાવવા વિનંતી કરી. ભોજનની કોઈ વ્યવસ્થા ન હોવાને લીધે માતાએ પોતાનું જ મસ્તક વધેરીને તેમાંથી રક્તની ત્રણ ધારાઓ બહાર કાઢી જેમાંથી એક ધારાથી પોતાની અને અન્ય ધારાઓથી પોતાની સખીઓની તુષા છિપાવી. રક્તપાનને લીધે દેવીને, જયા અને વિજયાને જોગણીનું પદ પ્રાપ્ત થયું. પોતાનું જ મસ્તક છિશ કરવાને લીધે છિશમસ્તા કહેવાયા જ્યારે જયા અને વિજયાને અનુક્રમે વર્ણિની અને શાકિની પદ પ્રાપ્ત થયું.

આમ, તંત્રશાસ્ત્ર મુજબ કુલ ચોસઠ પ્રકારની જોગણીઓ છે જેમાં છિશમસ્તા તેમની રાણી કહેવાય છે. ગુજરાતમાં મુખ્યત્વે છબીપૂજા કરવામાં આવે છે. સમસ્ત ઠાકોર સમાજ અને અન્ય તમામ જ્ઞાતિઓ માના ચરણે શીશ ધરે છે. સુખડી અને શ્રીફળ માનું નૈવેદ્ય છે. મંગળ અને રવિ માના પ્રિય વાર છે. ગુલાબ અને લાલ જાસૂદ અને લાલ કરેણ માના પ્રિય પુષ્પ છે.

મંત્ર : શ્રીં હીં ક્લીં એં વજવેરો ચન્યે હૂં હૂં ફટ્ સ્વાહા 🛭

ધુમ્રપાનની આદત આપણા લગભગ મોટાભાગના વડવાઓને 🥛 હતી. પહેલાના સમયે મોટી ઉંમર થતા કે નિવૃત થતા ત્યારે આવા 🛮 ઘણા વ્યસન થતા. ધીમે ધીમે આ મહા વ્યસન એક ફેશનમાં ફેરવાઈ ∣ ગયું. એટલે જ તો સરકાર ધુમ્રપાન નિષેધ માટે કંઈ કેટલી ઝુંબેશ ુ ઉપાડી રહી છે. દર વર્ષે માર્ચ મહિનાના બીજા બુધવારે ×ધુમ્રપાન નિષેધ દિવસ× તરીકે મનાવવામાં આવે છે.

ધુમ્રપાનથી ઉધરસ અને ગળામાં બળતરાની સાથે સાથે કચારેક શ્વાસનળીમાં પણ સોજો આવી જાય છે. તેમજ ફિફસામાં આ ધુમાડો બેસવાથી ફેફસા જ ડેમેજ થઈ જાય છે. જયારે ઘણાને મોઢાના ૄ કેન્સર જેવી જીવલેણ બીમારી પણ આ ધુમ્રપાનથી જ આવે છે. વ્યસનના

માણસોનું સ્વાસ્થ્ય જ જોખમમાં મુકાય જાય છે. આના લીધે ખાવાની પણ તકલીફો ઉભી થતી હોય છે.

અત્યારે તો કોલેજમાં હજુ પગ મૂકે ત્યાં જ સિગારેટના ધુમાડા ફૂંકતા યંગસ્ટર્સ પાનના ગલ્લે કે ખાંચા ખુંચી વાળી જગ્યાઓએ અથવા તો કેફે પણ આના માટે જ કદાચ ખુલતા હોય એમ ત્યાં ૄ હોંશે હોંશે સિગરેટ ફૂંકતા જોવા મળે છે. દેખાદેખીમાં યુવાનો આવા | વ્યસનો તો કરી લે છે, પરંતુ જયારે કોઈ જીવલેણ બીમારી કે ્રિદયરોગની બીમારી આવી પડે ત્યારે અફસોસ વ્યક્ત કરે કે મેં આ મારાં ફ્રેન્ડ્સના ગ્રૂપમાં રહેવા માટે આવી દેખાદેખી ના કરી હોત તો

સરકાર તો આ સ્વાસ્થ્યને જોખમી દરેક વસ્તુના પેકીંગ પર જ એમના પરિણામો પણ દર્શાવતી હોય છે. જેમ કે તમાકુ કે બીડીના પેકેટ પર જ લખેલુ આવે કે ×આનું સેવન કરવાથી કેન્સર જેવી ભયાનક બિમારી આવી શકે છે.× કાનૂની ચેતવણી ગમે એટલી આપે કે ઉપર કેન્સરના ફોટા પણ બતાવે તો પણ વ્યસનીનો વર્ગ વધતો જ જાય છે. હજુ તો કોલેજમાં જ હોય ત્યાં જ બોલે કે મને સ્ટ્રેસ વધી જાય છે એટલે હું બીડી પીવ છું. ઘણા કહે કે અભ્યાસમાં | મન ના લાગે એટલે સોપારી ખાવી પડે છે. તો ઘણા કહે કે વધું પડતું કામ કરવું હોય તો તમાકુનું સેવન કરવું જ પડે. મજૂર વર્ગતો ગુટકા કે તમાકાના પાકા વ્યસની હોય જ છે. પરંતુ આ કોલેજીયનોને પણ

> એક ફેશન બનતી જાય છે. જે છોકરાને કંઈ વ્યસન ના હોય એની જ મજાક ઉડાવાય કોલેજમાં કે ફ્રેન્ડ્સમાં. અરે છોકરીઓને પણ સ્મોકિંગ કરતા છોકરાઓ ગમવા લાગ્યા છે. દારૂ અને 🛭 સ્મોકિંગ તો જાણે કાજુ | બદામનું વ્યસન હોય | એમ કેફ્રે કે ખૂશે ખાચકે પીતા થયાં છે.

વ્યસન કરવું તો બહુ સહેલું છે. પરંતુ

આ લત છોડાવવા કે છોડવા માટે આકાશ પાતાળ એક કરવા પડે ત્યારે છૂટે. અને ના પણ છૂટે. આવા માદક પીણાં કે પદાર્થોનું સેવન બધાએ ટાળવું જોઈએ. દરેક ફિલ્મ બતાવતા પહેલા વ્યસન નિષેધની જાહેરાતો બતાવાય છે. આમ છતાં પણ લોકો આ વ્યસનના શિકાર બનતા જ જાય છે. સરકાર દિવસ રાત ઝઝૂમવા લાગી છે કે આપણું ભારત જો તંદુરસ્ત હશે તો ભવિષ્યનું મનોબળ જરૂર મજબૂત બનશે.

હરીફાઈના જમાનામાં સતત કામનું પ્રેશર રહે એ સ્વાભાવિક | છે. પરંતુ તેના કારણે માફક પદાર્થોના સેવન કરવા એ કેટલું ભૂલભરેલું તથ્ય છે. સમસ્યાનો હલ કંઈ સેવન નથી. મનની શાંતિ માટે તો ધ્યાન, યોગા કે પ્રાણાયામ અકસીર ઈલાજ છે. હવે તો સરકાર યોગા પણ ઘરે ઘરે મફત કરાવે છે. પરંતુ આપણને મફતનું મળે એની કિંમત જ નથી રહી. ઘરે ઘરે બસ એટલું જરૂર કરીએ કે ×નો સ્મોકિંગ, નો હાર્મફુલ ડ્રગ્સ, જસ્ટ બ્રેથ યોગા.×

સોરાષ્ટ્ર છાયા

લાગે છે.

જરૂર તને કોઈ સમ લાગે છે.

ડાળીને પાનખરમાં ટહુકાઓ જાણે મલાઈ ચમચમ લાગે છે.

ગામડે વેકેશનમાં વૈશાખી ઋતુ વર્ષા જેવી લીલીછમ લાગે છે.

બધા અખબાર વહેંચાઈ ગયા સમાચરોમાં કંઈક દમ લાગે છે.

કાગળો જોઈ કરે છે ચાલવાનું 'ભરત'ભાવુક'ની કલમ લાગે છે.

- ભરત ગોસ્વામી

વાગી શરણાઈ

શીત પવનની વાગી સુંદર શરણાઈ, વેલ પણ જોને તરુને કેવી વીંટળાઈ!

સૂરજ બેઠો છે વાદળમાં કેવો લપાઈને! જોઈને એને ધરા પણ મંદ મંદ

મલકાઈ. થઈ સહરને મુખ શું જોયું આદિત્યનું!

જાણે રચાયો હોય કોઈ સ્વંયવર..! ચંપા, ચમેલી ને જૂઈ પણ હરખાઈ.

ઓસ તો નવવધૂની જેમ જ શરમાઈ.

હૂંફ શું મળી રવિની નમણી શાખાઓને! એ તો સુંદર નૃત્ય કરતી નજરે દેખાઈ.

આવી ગયા કલરવ કરતાં પંખીઓ પણ, જાણે કોઈ ખાસ સભા જ હોય ભરાઈ!

જોને આ કેવી વાગી શીતની શરણાઈ! ધરા પર ચોતરફ ધુમ્મસની ખુશી છવાઈ.

- જાગૃતિ ડી. વ્યાસ

આશા

જીવન પરિભાષા બદલી નાખે!

હૈયું તો જાણે થાય રાજીના રેડ આશા ને લીધે!

સમયસર કામ કરવાની તક આશા જ આપે!

તાજગી ભર્યું તંદુરસ્ત રહેતું મગજ સદા!

જાગે અહિયાં સકારાત્મકતાની ઊર્જા ને આશા!

- પૂજા પટેલ

ચાહત

હું મનથી મન મળતાં ચાહત ફળતી જાણું! હું ડગથી ડગ મળતાં ચાહત ફળતી નાણું!

રંગે, સંગે આગળ વધતાં સાહસ ચડતું , હું પળથીપળ મળતાં ચાહત

ફળતી આણું! આદત સારી સાથી બનતાં

ભળતી સામું, હું તક થી તક મળતાં ચાહત ફળતી દાણું!

લખતાં લખતાં હૈયું મથતી કથતી મીઠું, હું રસ થી રસ મળતાં ચાહત ફળતી તાણું!

ફાગણ ફાગે ફોરી શ્રાવણ ઝૂલે ઝૂમું, હું કરથી કર મળતાંચાહત ફળતી ઠાણું!

સાજે શણગારે કાને કરતી ટીલું કાળું, હું ભવથી ભવ મળતાંચાહત ફળતી માણું!

કોયલ બોલી :×મહિનાવરસો ક્યાં થોભાવું?× હું ગણથીગણ મળતાંચાહત - કોકિલા રાજગોર ફળતી લ્હાણું!

સાચી મિલકત ગણી.

ચાલ જઈએ બે ઘડી ઉપવન ભણી, માણીએ ખુશ્બુ થોડી ચંદન તણી.

ફૂલ બની ગઈ તું, હવે કળી નથી, બાગની ફોરમને, તે ઝુલ્ફો માં

ઊભી કરી છે સમાજે દિવાલો

બેંઉના જીવનમાં છે, ઉલઝનો ઘણી.

શાને ઝુરાપો વેઠીએ હવે આપણે? તોડીએ બેડીઓ ,જગતના બંધન તણી.

દૂર રહો ના મારાથી, આવો કરીબ, મારા દિલની ધડકનમાં તને છે વણી.

માંગી નથી મારી પાસે તેં દૌલત કશી, મારા હૈયાંને તેં સાચી મિલકત ગણી.

- યોગેશભાઈ જોશી

".. નીકળે..

શક્ય છે 'એ' અલગારી નિકળે ને આશા પ્રણયની ઠગારી નીકળે.

વિના ઈઝહાર ન કાપવી મજલ, આવકારો નયનનો અદાકારી

નીકળે. નજરની લિપિમાં છે ગૂંચવણો ઝાઝી, ભાષા એ મૌનની સરકારી નીકળે.

ચિકણો ચહેરો ને ખંજન લપસણુ, મરોડ એ હોઠોની યે નઠારી નીકળે.

હદયને કમાડે ટકોરા જે મારે, વિસામે આવેલું રાહદારી નીકળે.

રિક્ત છો આસન સજાવી રાખ્યું સદા, યાદોની મહેફિલનો એ દરબારી નીકળે.

વાત 'ચિરાગ'ની મંથન છે માંગતી, લાગતી હો' ટિકા તરફદારી નીકળે.

- ચિરાગ નરસાણા

ફરફર ફરફરે આસોપાલવના તોરણ: ઉભો સજીને શણગાર ઉંબરો આજ.

રમતી'તી કાયમ જે આંગણે માંડવો રોપીને બેઠું છે ચોરીનો

ધડકે હૈયું દીકરીનું કે થડકે હૈયું માબાપનું; સાજન માજન આવી પહોંચ્યાં બની ઠનીને આજે.

ફેરા થયા પૂરા, થઇ ચોરી ટાઢી હવે? વર તો મુખમાં મલકે, દીકરી અવઢવમાં.

આવી પહોંચી વેળા કન્યા વિદાય તણી; ઉંબરો, આસોપાલવ, ચોરી નિશબ્દ આજ.

ઢોલ ઢબૂક્યો, સાફો લઈ ચાલ્યો કાળજુ, પાછળ મેલી ઉચાટ; રમણ દિવડો એકલો ઝઝૂમે, આઘુ ઠેલે અંધારું આજ.

પાછાં ફરતાં મા બાપ દીકરીનાં, રાહ નવ કપાય; બેડીઓ સો સો મણની જડી પગમાં જાણે આજ.

- અજય પાકેર

સમય આવ્યો વિવાહનો

આશા જાગી પ્રભાતે આનંદ, ઉમંગ, ઉત્સાહ છવાયો, રૂડો અવસર અમ આંગણીયે ને સમય આવ્યો વિવાહનો.

આંખલડીના ખૂશા ભીના ને મંગલગીતનો સૂર ગવાયો,

જીવતરની પુંજીના હસ્તમેળાપનો શી, સમય આવ્યો વિવાહનો.

કાળજા કેરો કટકો આપી બાપ પણ હૃદયસ્થ ઘવાયો, ઊઠતાંની સાથે ચહેરો જેનો દેખાયો સમય આવ્યો વિવાહનો.

પૈડું સીંચીને શુભ આશિષ દેતી માનો પ્રેમ ના તોલાયો, કન્યાદાન કરી કઠણ કાળજે કન્યાવિદાય, સમય આવ્યો વિવાહનો.

'વૈદેહીની' કરુણતા આંગણ લીમડો પણ મુરજાયો, મંગલ પ્રસંગ અનેરો દીપાવ્યો ને સમય આવ્યો વિવાહનો,

- બીના એન પીઠડીયા

ચોકલેટ!

ચાલને ચોકલેટ ચોકલેટ રમીએ! માણી મીઠાશ એકબીજાને ગમીએ! ચોકલેટ સંગાથે બાળપણ

કિલ્લોલતું; એ મધુર સ્મૃતિ ચાલ ફરી વાગોળીએ!

ચોકલેટ તો એ જ પણ બદલાયો

પ્રેમ-વિશ્વ આપણું સ્નેહથી છલકાવીએ!

ગુણ અવગુણ સહ નિભાવે જો સાથ; તવ સથવારે ભવોભવ શણગારીએ!

મન-મંદિરમાં કેવળ મૂરત છે તારી! સ્મિત ધરી સ્વયં અદ્વેતભાવે રહીએ!

- યોગેશભાઈ જોશી

વ્યાંગ્ય કાવ્ય

સવાર પડેને એ પ્રભુને જગાડે, પ્રભાતના પ્હોરે ઝાલર વગાડે,

મંદિર મહીં બેઠો આપણો તાત. જન લોક તણો આપણો બાપ.

ટંકોરી વાગેને નાથ આળસ મરડે.

> કાયા તણાં ઉદ્ઘાર માટે એ લટકે. દેવાલયે આ દાનવ જઈ ભટકે.

પશુ તણાં આ જીવનને ચકરડે.

ઈશને કરગરીને એ તો સધળુ માંગે. એક પાઈ ધરી ખલક આખું માંગે.

- જયસુખ એલ

રંગરસિયા

રંગરસિયા, ગુલાલથી લાલ લાલ હથેળી,

વાલમ, પ્રેમની મસ્તીથી રાતી આંખલડી,

હૈયું અને હાથ આજ પ્રેમ રંગે હોળીના રંગે તનમન ભીંજાયા,

પ્રેમમાં ભાન ભૂલી મન થયું ઘેલું, રંગરસિયા તુજ સંગ મસ્તીથી ડોલું,

કેસૂડાની કામણગારી કલમે, નજરના બાણ છોડયા વાલમે,

વિંધાઈ, ભીંજાઈ, રંગાઈ પદમણી નાર, રંગરસિયા, તુજ પ્રેમ સામે જ મારી હાર.

- મિત્તલ મકવાણા

...पसंतनां पुष्पो...

આ

કુદરતે કરામત કરી છે વનવગડે. રંગોની બ્યોછાર છવાઈ છે વનવગડે.

ડાળી ડાળી ખીલ્યાં ફૂલો રંગબેરંગી, જાણે સભા ભરાઈ રંગોની વનવગડે.

મઘમઘતો મોગરો, ચંપો ને જુઈ

કમાલની મદહોશી છાઈ છે વનવગડે.

એકએક કળી હળવેકથી ખીલતી ને નજાકતતા નિખરી રહી છે વનવગડે.

સપ્તકિરણોનાં આગમને મહેકે ચમન, મોહક અદાઓ છવાઈ છે વનવગડે.

પાંદડે-પાંદડે ચમકી રહ્યાં ઝાકળબિંદુ, મોહકતા ફેલાઈ રહી છે વનવગડે.

મદહોશીમાં મહેકતું કુદરતનું યૌવન, આ વસંતના પુષ્પો મઘમઘે વનવગડે.

-પૂર્વી સુનીલ પટેલ

नवभात शिशु

કંઈક નવી આશા દિશા સહ જઈશ દુનિયામાં, મન હરખાયું કે જઇને જ આપીશ ખુશી મોરી માને.

છોડ આ બંધનથી હે ઈશ્વર જલ્દી તું મને, મુક્ત કરી દે દુઃખથી હે ઈશ,

જલ્દી મોરી માને.

સહન અપાર વેદના મોરી માએ, મુજ તણું જોયું મુખડું ત્યારે મોરી માએ.

પણ, લઇ આવ્યો હું બીમારી તણું ઘર, બદલી ગયું પલભરમાં જ મુખડું મોરી માનું.

દુઃખ ભૂલી પોતાનું, ભૂલી એક ઝાટકે ખુશી, લાગી રિઝવવા ઈશને કર રક્ષા મોરા શિંશુની.

જોઈ રહ્યો લાચાર થઈ, કરી રહ્યો મહેસુસ, નહી ભૂલું ઉપકાર તણો બદલો, ધન્ય તને મોરી મા.

- રાજેશ્રી દુંમર

તૈયારી

મજા માણવી હોય ખુશીની એક

તો હજારો ક્ષણ દુઃખ વેઠવાની તૈયારી પણ રાખવી પડે!

હસવું હોય ખુલ્લાં મનથી આંસુ પીવાની પણ તૈયારી

રાખવી પડે!

મિત્ર

મેળવવું કશું જ નથી સહેલું આ જગતમાં, સુગંધ મેળવવા જાતે પણ ધૂપસળી થઈ જલવું પડે!

સાંભળ્યા છે ને વાંસળીનાં વહેતાં દર્દીલા સુર, કૃષ્ણનાં ઓષ્ઠ સુધી પહોંચવા એને પણ શારડીથી વીંધાવું પડે!

એમ જ નથી કાનુડાનાં મસ્તકની શોભા બનાતું, મોરપીંછે પણ ખુદનું અસ્તિત્વ ખોવાની તૈયારી રાખવી પડે.

- ભગવતી પંચમતીયા

કરો એવો કે હરઘડી તૈયાર હોવો જોઇયે, દલીલો નહિ વાત પર એતબાર હોવો જોઇએ.

> ગમશે નહિ પીઠ પાછળ ઘાવ દુશ્મન સામી છાતી કચકચાવી પ્રહાર હોવો

> > હળવે કાઢી દીધો જરૂરિયાતમંદને ખુદ જીવે ને જીવાડે એવો વિચાર હોવો

દોરંગ દુનિયામાં મુફલિસ ભલે પણ વહાલો લાગે, માણસ છે અંદર એવો જ બહાર હોવો જોઈએ.

કારણ વીના પાડે નહી આમ ચાકરીમાં ખોટી રજા, તપાસ કરો નકકી ×પ્રણવ× બીમાર હોવો જોઈએ.

- પ્રણવ ઝાંખર

સારણ ન પૂછતી

આમ જો રસ્તે મળી ચડીએ તો કારણ ન પૂછતી અમસ્તા કદાચ રડી પડીએ તો કારણ ન

અદાથી તારી મરી જઈએ તો મારણ . હૈયે તારા આમ વસી જઈએ તે ભારણ ન પૂછતી,

થાય સવાલ મારા અસ્તિત્વનો તો તારણ ન જો હાથોમાં મળે મારો હાથ તો પાછો ન ઠેલતી,

જોઈ તને આ હોઠ હસી પડે તો કારણ

રહે ન જો આ હાથોમાં હાથ તો સાથ ન છોડતી

ખુદથી ખોવાયેલે છે આ વિજય, જો મળે તને તો એને કારણ ન પૂછતી.

"હોળી આવી"

હોળી આવી હોળી આવી,ધાણી-ચણાને ખજૂર હોળી આવી હોળી આવી,કેસૂડાકેરા

- વિજય પરમાર

હોળી આવી હોળી આવી,ફાગણી **રૂનમનો મેળો લાવી.** હોળી આવી હોળી આવી,કેવો ઉત્સાહને આનંદ લાવી. હોળી આવી હોળી આવી,પ્રકૃતિનો નવો

સુંદર ફૂલો લાવી.

અવતાર લાવી. હોળી આવી હોળી આવી,ખુશીઓનો ખજાનો લાવી. હોળી આવી હોળી આવી,જુઓ રંગબેરંગી રંગો લાવી. હોળી આવી હોળી આવી,બાળકોમાં નવો ઉમંગ લાવી. હોળી આવી હોળી આવી,ભક્ત પ્રહલાદની યાદ લાવી. હોળી આવી હોળી આવી,વિદ્યાર્થીઓની પરીક્ષા લાવી.

- ચિરાગ શમો